

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620203715
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6620203715.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletú V. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX W., t. č. umiestnená v zariadení Detské centrum - Slovensko, K. Sidora 134, 034 01 Ružomberok, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky P. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX W., zdržujúca sa na adrese F. XX, XXX XX T. B. a otca Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX W., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/54/2020-18 z 25. augusta 2020, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, referát SPODaSK na pracovisku Poltár nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil maloletej výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“), maloletú V. dočasne odňal z osobnej starostlivosti otca Q. Y. a umiestnil ju do Centra pre deti a rodiny DC - SK, so sídlom K. Sidoru 134 v Ružomberku. Otcovi dieťaťa uložil povinnosť odovzdať maloletú do označeného ústavu. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.1 Podľa dôvodov rozhodnutia bola maloletá uznesením Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10P/32/2020 dňa 29.06.2020 dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca. Od septembra 2020 mala maloletá nastúpiť do 8. ročníka základnej školy v W.. V monitorovaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poltár (ďalej aj „ÚPSVaR“) je maloletá od septembra 2019 z dôvodu nahlásenia anonymného podnetu, že opakovane uteká z domu a zdržiava sa u plnoletého priateľa, s ktorým má pohlavný styk. ÚPSVaR kontaktoval aj otec maloletej, ktorý opakovane uviedol, že starostlivosť o dcéru nezvláda z dôvodu, že táto ho nerešpektuje, nedodržiava nastavené pravidlá v domácnosti, klame ho, stále uteká z domu a nereaguje ani na jeho telefonáty. Vzhľadom na nerešpektovanie autority otca opakované úteky z domu, začínajúce krádeže, klamstvá, sebapoškodzovacie sklony vyjadril ÚPSVaR presvedčenie, že v najlepšom záujme maloletej bude umiestniť ju do diagnostického centra, aby sa podrobila komplexnej diagnostike so zameraním na zistenie dôvodov jej nevhodného správania, pretože nezodpovedné a ľahkovážne správanie ju výrazne ohrozuje. Priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin v prostredí, v ktorom sa maloletá zdržiava, je podľa názoru ÚPSVaR narušený.

1.2 Posudzujúc návrh ÚPSVaR-u podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok o neodkladných opatreniach súd prvej inštancie vyhovel návrhu, keď ustanovenie § 37 ods. 3 zákona o rodine umožňuje, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, dočasne odňať maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli a nariadiť maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku najdlhšie na 6 mesiacov. Podľa § 37 ods. 5 zákona o rodine je možné dočasne odňať maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov, ak je to v záujme maloletého

dieťaťa aj v prípade, ak výchovné opatrenia v § 37 ods. 2 zákona o rodine neboli nariadené. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že matka záujem o maloletú nejaví, z domácnosti, ktorú tvorila s otcom detí odišla a otec, ktorému bolo dieťa zverené do dočasnej osobnej starostlivosti, výchovu maloletej nezvláda a nedokáže usmerniť jej správanie. Maloletá si počas pandemických opatrení neplnila povinnú školskú dochádzku a vykazuje známky nevhodného správania spočívajúce v opakovaných útekoch z domu prevažne k svojmu plnoletému priateľovi, s ktorým udržiava intímny pomer. Napriek motivácii k plneniu svojich povinností zo strany ÚPSVaR-u a opakovanému upozorňovaniu na dôsledky svojho konania maloletá na pohovoroch s ÚPSVaR-om nespolupracuje. Dobu trvania pobytu maloletej v diagnostickom centre určil súd prvej inštancie na dobu najdlhšie troch mesiacov od jeho umiestnenia.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec dňa 16.09.2020 (v zákonom stanovenej lehote) odvolanie, v ktorom uviedol, že za posledné dva týždne sa maloletá V. zmenila k lepšiemu a ich vzťah sa začal zlepšovať, sľúbila, že už nebude utekať ani klamať, chce mať s dcérou dobrý vzťah a dať jej druhú šancu, preto by chcel súd požiadať o zrušenie rozhodnutia, chce, aby bola dcéra doma.

3. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník v podaní z 22.09.2020, obsahom ktorého sú informácie, že spisovú dokumentáciu maloletej V. vedie ÚPSVaR od septembra 2019 z dôvodu nahlásenia anonymného podnetu, že maloletá nebýva s matkou v spoločnej domácnosti a zdržiava sa u plnoletého priateľa, od ktorého chodí aj do školy. Maloletá podstúpila gynekologické vyšetrenia, bolo preukázané, že už mala pohlavný styk. Voči priateľovi maloletej bolo podané trestné oznámenie a tento bol aj trestne stíhaný pre zločin sexuálneho zneužívania. Základná škola, ktorú maloletá navštevovala v júni 2020 oznámila ÚPSVaR-u, že maloletá V. ako jediná zo žiakov si za celé obdobie od vyhlásenia mimoriadnej situácie a uzavretia škôl neplnila školské povinnosti, že sa znovu zdržiava u svojho priateľa. Otec maloletej opakovane kontaktoval ÚPSVaR aj OO PZ v W. so sťažnosťami na správanie sa dcéry a dožadoval sa umiestnenia maloletej v ústavnom zariadení s odôvodnením, že výchovu svojej dcéry nezvláda, pretože ho dcéra nerešpektuje. Rovnaká informácia o nezvládnuteľnom správaní sa maloletej bola poskytnutá aj starou matkou maloletej v auguste 2020. Maloletá začala utekať z domu, kradla peniaze na cestovný lístok na autobus k priateľovi, začali sa u nej preukazovať sebapoškodzovacie sklony.

3.1 Správanie sa maloletej dva týždne pred umiestnením do ústavu, ktoré hodnotil otec ako zlepšené, považuje ÚPSVaR za účelové. Maloletá sa zúčastnila pohovorov v mesiaci júl 2020, kedy otec opakovane pred ňou uvádzal, že jej starostlivosť a výchovu nezvláda a trval na jej umiestnení. Maloletá bola možno v presvedčení, že bude stačiť, ak na krátky čas zmení svoje správanie a návrh na jej umiestnenie do ústavu ÚPSVaR-om na okresný súd podaný nebude. Kolízny opatrovník žiadal, aby odvolaniu otca vyhovené nebolo.

4. Krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že predmetom prieskumu je rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

5. Návrh na uloženie výchovného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletú V. Y. rozhodnutím o nariadení neodkladného opatrenia bol doručený Okresnému súdu Lučenec 20. augusta 2020 krátko potom, ako Okresný súd Lučenec uznesením č. k. 10P/32/2020-29 z 29. júna 2020 zveril maloletú V. do osobnej starostlivosti otca Q. Y.. Rozhodnutie o dočasnom zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca bolo vydané v rámci konania vo veci samej pod sp. zn. 10P/32/2020 o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv začatom na návrh otca a o návrhu navrhovateľky Z. A. na zverenie maloletej V. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa úradného záznamu vyhotoveného zákonnou sudkyňou vo veci nariadenia neodkladného opatrenia o výchovnom opatrení pre účely odvolacieho konania vec sp. zn. 10P/32/2020 nie je skončená, pojednávanie v tejto veci je vytyčené na 21.10.2020. Pre účely konania sp. zn. 10P/32/2020 vyhotovil kolízny opatrovník správu o prešetrení pomerov 07.10.2020, ktorá bola pripojená aj do súdneho spisu v prejednávanej veci. Z nej odvolací súd zistil, že s otcom maloletej V. Q. Y. vykonali pohovor dňa 06.10.2020, pri ktorom tento uviedol, že na návrhu o zverenie maloletej V. do jeho osobnej starostlivosti, ktorý podal v minulosti bude trvať len za predpokladu, že maloletá V., t. č. umiestnená v Centre pre deti a rodiny Ružomberok sa zmení, čo odôvodňoval tým, že maloletá V., aj keď bola od piatku 25.09.2020 do nedele 27.09.2020 prepustená z Centra pre deti a rodiny Ružomberok na víkendový pobyt, doma bola za celý víkend pri otcovi iba 5 minút a zvyšný čas trávila u priateľa X. S. v T.. ÚPSVaR v tejto správe informoval súd, že maloletú V. v Centre pre deti a rodiny Ružomberok navštívili

23.09.2020 a vykonali s ňou pohovor, pri ktorom sa vyjadrovala maloletá aj o pobyte v Centre pre deti a rodiny Ružomberok, s ktorým vyjadrila spokojnosť a uviedla, že po diagnostike by sa nerada vrátila k biologickému otcovi a chcela by byť zverená do náhradnej osobnej starostlivosti nevlastnej starej matke Z. A..

6. V úradnom zázname z 08.10.2020 vyhotoveným zákonnou sudkyňou je uvedené, že súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10P/32/2020 je trestný rozkaz Okresného súdu Lučenec č. k. 22T/44/2020-74 z 24.04.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 13.05.2020 o odsúdení priateľa maloletej V. Y. X. S. za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona za to, že v presne nezistený deň začiatkom mesiaca august 2019 v obci T. v detskej izbe rodinného domu č. XX jedenkrát vykonal súlož s maloletou V. Y. z W., hoci vedel, že ešte nedovršila 15 rokov svojho života.

7. Podľa § 367 ods. 1 C. m. p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Ustanovenie § 367 ods. 1 C. m. p. umožňuje súdu uložiť výchovné opatrenie podľa § 37 zákona o rodine aj v skrátanom konaní rozhodnutím o nariadení neodkladného opatrenia, ak sa preukáže potreba dočasnej a rýchlej úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Potreba rýchlej dočasnej úpravy pomerov podľa § 325 ods. 1 C. s. p. bola aj podľa názoru odvolacieho súdu preukázaná tým, že maloletá si neplnila povinnú školskú dochádzku v školskom roku 2019/2020 a od 01.09.2020 mala nastúpiť do 8. ročníka základnej školy ako aj tým, že už ako maloleté dieťa udržiavala intímny pomer s dospelým mužom a rodičia morálnu výchovu maloletej nezvládli. Matka opustila dieťa a otec prejavujúci záujem o dieťa starostlivosť o ňu nezvládol.

9. Odvolanie otca vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Odvolanie bolo podané na Okresný súd Lučenec 14.09.2020 a v ňom uvádzané skutočnosti, že sa maloletá V. zmenila vyvrátil sám otec pri pohovore s kolíznym opatrovníkom dňa 06.10.2020 po uvoľnení maloletej na víkendový pobyt, počas ktorého sa u otca vôbec nezdržiavala a znovu utiekla za svojím priateľom. Maloletá bola umiestnená v diagnostickom centre dňa 04.09.2020 (č. l. 27). Bez správy centra o záveroch diagnostiky nie je možné len na základe účelového správania sa maloletej vo vzťahu k otcovi dospieť k záveru, že výchovné opatrenie už splnilo svoju úlohu alebo nebolo vôbec potrebné uložiť, z tohto dôvodu odvolací súd odvolaniu otca nevyhovел a rozhodnutie súdu prvej inštancie vzhľadom na fakty vyplývajúce zo súdnych rozhodnutí a správ kolízneho opatrovníka ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).